Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0245

Financijske aktivnosti Grupe Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2025.

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2026. o financijskim aktivnostima Grupe Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2025. (2025/2213(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članke 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir članke 15., 126., 174., 175., 177., 208., 209., 271., 308. i 309. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Protokol br. 5 Ugovorima o Statutu Europske investicijske banke (EIB),

– uzimajući u obzir članke od 41. do 43. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

– uzimajući u obzir Statut EIB-a,

– uzimajući u obzir Operativni plan Grupe EIB-a za razdoblje 2026. – 2028. objavljen 29. siječnja 2026. i Operativni plan Grupe EIB-a za razdoblje 2025. – 2027. od 30. siječnja 2025.,

– uzimajući u obzir izvješće o radu Grupe EIB-a za 2025. naslovljeno „Osnaživanje Europe” i objavljeno 29. siječnja 2026.,

– uzimajući u obzir EIB-ove dubinske analize u području okoliša, klime i socijalnih pitanja objavljene 20. listopada 2025.,

– uzimajući u strateško usmjerenje EIB Globala objavljeno 15. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir istraživanje EIB-a o ulaganjima 2025. naslovljeno „Europska unija – Pregled” objavljeno 14. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir publikaciju EIB-a naslovljenu „Poticanje inovacija – Zadovoljavanje potreba za financiranjem tehnološke infrastrukture EU-a” objavljenu 15. rujna 2025.,

– uzimajući u obzir izvješće EIB-a o ocjeni aktivnosti za 2022. i

program rada za razdoblje 2023. – 2025., objavljene 3. ožujka 2023.,

– uzimajući u obzir politiku pritužbenog mehanizma Grupe EIB-a, objavljenu 13. studenoga 2018.,

– uzimajući u obzir publikaciju EIB-a naslovljenu „EIB energy lending policy” (Politika Grupe EIB-a za kreditiranje u području energije), objavljenu 8. svibnja 2023.,

– uzimajući u obzir Plan djelovanja klimatske banke za razdoblje 2021. – 2025. koji je Upravno vijeće EIB-a donijelo 11. studenoga 2020., 2. fazu plana djelovanja klimatske banke objavljenu 3. listopada 2025. i klimatsku strategiju EIB-a objavljenu 15. studenoga 2020.,

– uzimajući u obzir EIB-ov dokument od 2. veljače 2022. naslovljen „Okolišni i socijalni standardi”,

– uzimajući u obzir Akcijski plan Grupe EIB-a za priuštivo i održivo stanovanje,

– uzimajući u obzir publikaciju EIB-a naslovljenu „EIB Global – Partnerstva, ljudi, utjecaj” objavljenu 10. veljače 2023.,

– uzimajući u obzir strategiju Grupe EIB-a za rodnu ravnopravnost i jačanje ekonomskog položaja žena objavljenu 6. siječnja 2017. i III. akcijski plan Grupe EIB-a za rodnu ravnopravnost (2026. – 2030.) objavljen 3. ožujka 2026.,

– uzimajući u obzir Kodeks ponašanja za zaposlenike Grupe EIB-a objavljen 3. veljače 2023.,

– uzimajući u obzir EIB-ov paket solidarnosti za Ukrajinu, koji je Odbor EIB-a odobrio 4. ožujka 2022.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. siječnja 2025. naslovljenu „Kompas konkurentnosti za EU” (COM(2025)0030),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenu „Plan za čistu industriju: zajednički plan za konkurentnost i dekarbonizaciju” (COM(2025)0085),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenu „Akcijski plan za priuštivu energiju: Iskorištavanje svih prednosti energetske unije radi osiguravanja cjenovno pristupačne, učinkovite i čiste energije za sve Europljane” (COM(2025)0079),

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „The future of European competitiveness” (Budućnost europske konkurentnosti),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 16. srpnja 2025. o uspostavi Europskog fonda za

konkurentnost („EFK”), uključujući posebni program za aktivnosti istraživanja i inovacija u području obrane i stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, stavljanju izvan snage odredaba uredaba (EU) 2021/696 i (EU) 2023/588 i o izmjeni Uredbe (EU) [EDIP] (COM(2025)0555),

– uzimajući u obzir Trostrani sporazum između Komisije, Europskog revizorskog suda i Europske investicijske banke, koji je stupio na snagu u studenome 2021.,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A10-0170/2026),

A. budući da EIB navodi da su njegova ukupna ulaganja 2025. dosegnula rekordnu razinu od 100 milijardi EUR, u odnosu na 89 milijardi EUR 2024.; budući da je omjer financijske poluge EIB-a povećan na 290 %, čime se EIB-u pruža dodatni prostor za ulaganje i podupiranje zajedničkih prioriteta EU-a;

B. budući da EIB doprinosi pružanju rješenja za problem nefunkcioniranja tržišta i manjka ulaganja u vidu poticanja privatnog kapitala i djeluje kao tržišna financijska institucija utemeljena na načelima dobrog bankarskog upravljanja;

C. budući da je zadaća EIB-a, koji je u isključivom vlasništvu država članica, doprinijeti postizanju ciljeva Unije, posebno razvoju unutarnjeg tržišta i jačanju potencijala Unije u pogledu otvaranja radnih mjesta, gospodarskog rasta i konkurentnosti te dvostruke tranzicije; budući da taj mandat uključuje i promicanje politika Unije u trećim zemljama;

Opće napomene

1. pozdravlja strateški plan EIB-a za razdoblje 2024. – 2027. usmjeren na podupiranje političkih prioriteta EU-a, uključujući mobilizaciju ulaganja za jačanje europske gospodarske i industrijske baze, potporu inovacijama, konkurentnosti, kritičnim tehnologijama, sigurnosti i obrani, za podršku održivom rastu, zelenoj i digitalnoj tranziciji, regionalnom razvoju, modernoj i kritičnoj infrastrukturi, uključujući socijalnu infrastrukturu kao što su stanovanje, obrazovanje i zdravstvo, te otpornom i inovativnom poljoprivrednom sektoru, kao i za europske MSP-ove i start-up poduzeća uz istodobno poticanje međunarodnih partnerstava te dovršavanje uspostave unije štednje i ulaganja;

2. ističe da se EIB tijekom godina uvelike uskladio s europskim prioritetima; snažno pozdravlja davanje veće prednosti ulaganjima kojima se jačaju konkurentnost, industrijska otpornost i sigurnost Europe te poziva na njihovu brzu i učinkovitu provedbu; podržava ulogu EIB-a kao klimatske banke, uz konstataciju da je djelovanje u području klime utvrđeno kao glavni strateški prioritet Grupe EIB-a za

razdoblje 2024. – 2027., pri čemu je znatno više od 50 % godišnjih ulaganja dodijeljeno zelenoj tranziciji; poziva na više razine ulaganja za prioritete povezane s konkurentnošću, posebno za MSP-ove i start-up poduzeća, te na rast inovativnih europskih poduzeća s obzirom na njihovu ključnu ulogu u premošćivanju jaza u konkurentnosti Europe; naglašava potrebu da EIB zadrži uravnotežen portfelj, uključujući sigurnost i obranu, klimu, konkurentnost, koheziju, inovacije, suradnju i razvoj;

3. ističe da je EIB vjerodostojan akter na međunarodnim financijskim tržištima, što pokazuje njegov kreditni rejting „AAA”; naglašava da je očuvanje tog rejtinga ključno kako bi se EIB-u omogućilo osiguravanje financijskih sredstava po povoljnim uvjetima te da bi svako smanjenje rejtinga znatno povećalo troškove financiranja; poziva EIB da pomno prati učinak svojih proširenih obrambenih aktivnosti na svoj kreditni rejting „AAA”;

4. naglašava ključnu ulogu EIB-a u mobilizaciji javnog i privatnog financiranja kako bi se riješio problem manjka ulaganja i ojačala gospodarska otpornost Unije u složenom globalnom okruženju; podsjeća da prekogranična koordinacija, integracija tržišta kapitala i dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta imaju ključnu važnost; poziva Komisiju i EIB da u potpunosti iskoriste potencijal EIB-a i oslobode financijska sredstva potrebna za zelenu, digitalnu i socijalnu tranziciju;

5. ističe da bi se djelovanjem na razini EU-a trebala dopuniti, a ne istisnuti ulaganja država članica; stoga poziva na odgovarajuću fleksibilnost unutar EIB-ova okvira prihvatljivosti i ocjenjivanja kako bi se zadovoljile nacionalne i regionalne potrebe za ulaganjima; podsjeća da bi javne razvojne banke i institucije trebale smanjiti rizike za održive projekte u slučajevima u kojima postoje tržišne praznine, bez nadomještanja privatnog kapitala; nadalje naglašava da bi EIB trebao imati ključnu ulogu u omogućavanju komercijalnim i javnim bankama da ulažu u europski obrambeni sektor; konstatira da okvir EU-a za održivo financiranje ne nameće sveobuhvatna ograničenja na ulaganja u obranu;

6. pozdravlja poziv na jačanje uloge EIB-a u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru kako bi se omogućilo da pruža financijsku potporu zajedničkim prioritetima EU-a, posebno unutar okvira EFK-a i programa InvestEU i fonda Globalna Europa te putem financijskih instrumenata i proračunskih jamstava koji su se pokazali vrlo učinkovitima u promicanju ključnih ciljeva politike EU-a; naglašava da bi EIB trebao mobilizirati dostatna sredstva, ubrizgati likvidnost i povećati ambicije za potporu privatnim i javnim ulaganjima iz fonda InvestEU; u skladu s privremenim izvješćem o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2028. – 2034. poziva na znatno jačanje uspješnih programa Unije kao što je InvestEU i na jačanje partnerstva za ulaganja s Grupom EIB-a, čime bi se osiguralo da se

svaki euro potrošen na razini Unije iskoristi na najučinkovitiji i najdjelotvorniji način;

7. naglašava važnost pojačane komplementarnosti i sinergija između financiranja EIB-a i drugih instrumenata EU-a kako bi se maksimalno povećao učinak i osigurale usklađene strategije teritorijalnog ulaganja; poziva EIB i Komisiju da razviju jasne koordinacijske okvire kojima će se olakšati zajednička upotreba tih instrumenata na razini projekata;

8. poziva EIB da preuzme aktivnu ulogu u podupiranju kontinuiteta i dovršetka projekata pokrenutih u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, održavajući ciljeve nakon krajnjeg roka; ističe da financiranje i tehnička pomoć EIB-a mogu biti ključan most kako bi se osiguralo da projekti financirani iz Mehanizma za oporavak i otpornost ostvare svoj predviđeni gospodarski i socijalni učinak;

9. potiče EIB da nastavi razvijati inovativne financijske instrumente za mobilizaciju velikog iznosa privatne štednje u Europi za produktivna ulaganja, posebno suradnjom s institucionalnim ulagačima za potporu poduzetničkom kapitalu, kako bi se doprinijelo unapređenju unije štednje i ulaganja; naglašava da bi ulaganja koja podupire EIB trebala uključivati procjene učinka na konkurentnost, čime bi se osiguralo da se sredstvima Unije efektivno potiču inovacije, produktivnost i rast tržišta u ključnim industrijskim sektorima;

10. podsjeća da je EIB bio prvi izdavatelj zelene obveznice i da je sada najveći izdavatelj zelenih obveznica u više valuta; podržava činjenicu da je EIB 2. travnja 2025. izdao svoju prvu obveznicu za klimatsku osviještenost usklađenu s Uredbom EU-a o standardu za zelene obveznice[1]; ističe ključnu ulogu EIB-a u razvoju tržišta zelenih obveznica i pružanju financijskih rješenja za održiva poduzeća;

Poticanje inovacija radi uloge tehnološkog predvodnika

11. zabrinut je zbog toga što EU-u prijeti opasnost da njegov kapital, talent i inovacijski kapacitet prijeđu okretnijim globalnim konkurentima te zbog toga što EU i dalje zaostaje u razvoju ključnih razvojnih tehnologija; pozdravlja pokretanje programa TechEU, koji se nadovezuje na uspješnu inicijativu europskih tehnoloških predvodnika i kojim se mobilizira do 250 milijardi EUR ulaganja; poziva na to da se u okviru tog programa prednost da ulaganjima koja se mogu natjecati na globalnoj razini i doprinijeti dugoročnom održivom rastu te jačanju europskih lanaca opskrbe i smanjenju strateških ovisnosti; naglašava potrebu za povećanjem ulaganja u europske tehnologije i sektore ključne za dugoročnu otpornost,

---

[1] Uredba (EU) 2023/2631 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim zelenim obveznicama i neobaveznim objavama za obveznice koje se stavljaju na tržište kao okolišno održive i za obveznice povezane s održivošću (SL L 2023/2631, 30.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj).

uključujući poluvodiče, lance vrijednosti za baterije, digitalnu suverenost i proizvodnju čistih tehnologija; potiče EIB da poveća udio financiranja predviđen za 2027.; poziva na uravnoteženu i sveobuhvatnu dodjelu sredstava u okviru programa TechEU MSP-ovima, start-up poduzećima i scale-up poduzećima kako bi se osiguralo da se osigura odgovarajuća potpora za konkurentnost i druge temeljne ciljeve; ističe da treba ubrzati uvođenje takvih programa kako bi držali korak s inovacijama i start-up poduzećima; poziva na povećanje proračuna Europskog investicijskog fonda namijenjenog ekosustavu poduzetničkog kapitala EU-a;

12. konstatira da je gotovo 60 % financiranja koja je odobrio EIB 2025. bilo usmjereno na prelazak na niskougljično gospodarstvo; poziva EIB da dodatno podrži konkurentnost i ekonomski sigurnost omogućivanjem predvidljive, uključive, pravedne i priuštive tranzicije, bez nepotrebnog opterećenja za industriju i kućanstva; naglašava da ulaganja u klimu i okoliš mogu doprinijeti jačanju europske industrijske baze, produktivnosti i globalne konkurentnosti; podržava ulaganja u sve industrijske lance vrijednosti, uključujući niskougljične tehnologije, kako bi se poduprle ekonomski održive metode dekarbonizacije, ako su takva ulaganja potaknuta inovacijama i imaju jasan potencijal za povećanje tržišne konkurentnosti i europske strateške autonomije; poziva EIB da pri financiranju projekata niskougljične energije, uključujući nuklearnu energiju, primjenjuje tehnološki neutralne kriterije evaluacije, kao što su intenzitet ugljika tijekom životnog ciklusa i stabilnost mreže, uz potpuno poštovanje suverenog prava svake države članice da određuje vlastitu kombinaciju izvora energije;

13. podsjeća da čista tehnologija može doprinijeti jačanju suvereniteta i konkurentnosti EU-a; pozdravlja usklađenost EIB-a s okvirom EU-a za održivo financiranje, među ostalim integraciju kriterija taksonomije EU-a; poziva na kontinuirana ulaganja s jasnim i mjerljivim učinkom na smanjenje emisija; naglašava potrebu za ulaganjima u prilagodbu klimatskim promjenama i otpornost na njih; potiče ulaganja u istraživanje i razvoj, kao i u inovativne tehnologije, radi pripravnosti na klimatske promjene; pozdravlja sporazum EIB-a i Europske agencije za okoliš (EEA) o produbljivanju suradnje u području biološke raznolikosti i djelovanja u području klime; očekuje od EIB-a da iskoristi svoje usluge tehničke pomoći i savjetovanja, posebno za potporu projektima kojima se osigurava priuštivost obnovljive energije, s naglaskom na smanjenju cijena energije i jamčenju sigurnosti opskrbe energijom, među ostalim za ranjiva kućanstva;

14. konstatira da je EIB 2025. odobrio malim poduzećima i start-up poduzećima financiranje u iznosu od 16 milijardi EUR; naglašava da je bolji pristup financiranju, posebno rizičnom kapitalu, privatnom vlasničkom kapitalu i financiranju za rast, ključan za potporu rastu i internacionalizaciji konkurentnih europskih poduzeća; poziva na ulaganje još većih napora kako bi se premostio manjak financijskih

sredstava za brzorastuća poduzeća i potaknulo dinamičnije i integriranije europsko tržište kapitala; smatra da bi trebalo pojačati napore za mobilizaciju dodatnih sredstava za MSP-ove i scale-up poduzeća kako bi se osiguralo da se mogu natjecati na globalnoj razini; poziva EIB da poveća financiranje MSP-ova u cijeloj Uniji; potiče EIF da pokrene više inicijativa za potporu start-up i scale-up poduzećima;

15. poziva EIB da dodatno pojednostavni i ubrza postupke podnošenja zahtjeva i izdavanja odobrenja, smanji administrativno opterećenje te poveća potporu malim korisnicima, uključujući lokalne i regionalne vlasti, općine te MSP-ove i start-up poduzeća na način da osigura da su preduvjeti i zahtjevi u pogledu izvješćivanja razmjerni iznosu dodijeljenih sredstava i/ili veličini korisnika, bez ugrožavanja financijskih standarda, te da pruža financiranje na temelju učinkovitosti, ekonomske održivosti i mjerljivog učinka; posebno poziva na bolji pristup financiranju za MSP-ove i start-up poduzeća, među ostalim pojednostavnjenim kriterijima prihvatljivosti i postupcima u okviru programa InvestEU i EIF-a, posebno u manje razvijenim i ruralnim regijama, uz veću tehničku pomoć; nadalje poziva da se financijska sredstva dodjeljuju na temelju učinkovitosti, ekonomske održivosti i mjerljivog učinka te na razmjerne ex post evaluacije kako bi se osigurala djelotvorna upotreba resursa i privlačenje privatnih ulaganja; izražava zabrinutost zbog toga što nerazmjerni okolišni, društveni i upravljački zahtjevi za izvješćivanje nametnuti korisnicima odvraćaju nositelje gospodarski održivih projekata i stavljaju europska poduzeća u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju te poziva EIB da preispita te zahtjeve kako bi se osigurala proporcionalnost;

Financiranje energetske sigurnosti i sigurne opskrbe kritičnim sirovinama za industrijsku konkurentnost

16. ističe da se industrijska konkurentnost temelji na predvidljivim i pristupačnim cijenama energije; podsjeća da je energetska nestabilnost i dalje strukturni rizik za gospodarstvo EU-a zbog geopolitičkih izazova i ograničenja u opskrbi; konstatira da je EIB 2026. usmjeren na jačanje konkurentnosti i sigurnosti; poziva EIB da podrži projekte energetske infrastrukture, uključujući one koji se financiraju u okviru Instrumenta za povezivanje Europe, kako bi se ublažile cijene energije za kućanstva i poduzeća te poboljšala opskrba energijom;

17. sa zadovoljstvom konstatira da je EIB 2025. osigurao financiranje energetske sigurnosti Europe u iznosu od 33 milijarde EUR, čime je podupro ukupna ulaganja u iznosu od 108 milijardi EUR, uključujući 11 milijardi EUR za obnovljive izvore energije; poziva na to da se klimatska i energetska politika provode na pragmatičan način, osiguravajući financiranje isplativih rješenja u skladu s taksonomijom EU-a i vođeno mjerljivim ekonomskim učincima kojima se jamče priuštiva energija, strateška neovisnost te pouzdanost sustava i

razvoj infrastrukture; podsjeća da je pravedna tranzicija jedan od stupova klimatskog plana EIB-a i pozdravlja napore EIB-a da osigura da prijelaz na niskougljično gospodarstvo bude socijalno pravedan i održiv, pri čemu nitko ne smije biti zapostavljen;

18. ističe da je sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama ključna za zelenu i digitalnu tranziciju, obrambeni sektor te za industrijsku bazu EU-a općenito; podsjeća na ulogu EIB-a u europskom savezu za sirovine i na cilj Unije da postigne veću autonomiju u pogledu opskrbe kritičnim sirovinama; ističe važnost pristupa kritičnim ključnim sirovinama koji se temelji na kružnom gospodarstvu, odnosno na recikliranju i ponovnoj upotrebi kako bi se smanjila ovisnost EU-a o trećim zemljama i povećala njegova strateška autonomija; stoga poziva EIB da više ulaže u sektor kritičnih sirovina kako bi se povećala otpornost u pogledu sirovina s posebnim naglaskom na postizanju ciljeva Akta o kritičnim sirovinama[2], i to vađenju, recikliranju i obradi sekundarnih sirovina;

19. poziva na snažniju koordinaciju na razini EU-a u području kritičnih sirovina, uključujući bližu suradnju između EIB-a, agencija za kreditiranje izvoza i drugih javnih financijskih institucija; konstatira da EU zaostaje za konkurentima kao što su Kanada, Sjedinjene Američke Države i Australija, koji primjenjuju usklađenije pristupe financiranju na svim razinama vlasti; naglašava da svi projekti povezani s kritičnim sirovinama koji primaju potporu moraju ispunjavati visoke okolišne i socijalne standarde; poziva EIB da poboljša transparentnost u odabiru i financiranju projekata koji obuhvaćaju sve faze mehanizma za razvoj kapaciteta kako je definirano Aktom o mehanizmu za razvoj kapaciteta;

Obrana i vanjsko djelovanje

20. podržava akcijski plan EIB-a iz ožujka 2025. za jačanje europskih sigurnosnih i obrambenih sposobnosti; pozdravlja dodatne 4 milijarde EUR novih financijskih sredstava, odnosno gotovo 5 % ukupnih ulaganja EIB-a u EU-u; podsjeća na promjenu kratkoročnih i srednjoročnih prioriteta EU-a, što je znatno opteretilo nacionalne proračune u pogledu ulaganja u obranu i sigurnost; naglašava da bi, s obzirom na mandat EIB-a za potporu ciljevima Unije, EIB trebao dodatno pojačati angažman u tim strateškim sektorima i očuvati kreditni rejting AAA; konstatira da je financijska potpora EIB-a za vojnu pokretljivost, stratešku infrastrukturu i napredne tehnologije jedan od ključnih čimbenika za poticanje integracije tržišta i jačanje zajedničkih europskih interesa; pozdravlja ažurirane kriterije prihvatljivosti kojima se jača potpora malim i srednjim poduzećima te

---

[2] Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (Tekst značajan za EGP) (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

start-up poduzećima s pomoću prilagođenih financijskih instrumenata kao što su poduzetnički dug, vlasnička ulaganja i namjenske kreditne linije; napominje da bi se potrošnjom za obranu trebala osigurati strateška usklađenost i uravnotežen pristup te da se njome ne bi smjela ugroziti potrošnja za socijalna i okolišna pitanja ili dugotrajne politike Unije;

21. podsjeća da se određeni strateški sektori u obrambenoj i sigurnosnoj industriji i dalje suočavaju s ograničenjima financiranja EIB-a; napominje da, unatoč odluci EIB-a od 21. ožujka 2025. o proširenju prihvatljivosti, i dalje postoje preostale prepreke koje ometaju potpunu mobilizaciju privatnog kapitala za potporu europskoj sigurnosti; poziva Vijeće guvernera EIB-a da nastavi prilagođavati prakse EIB-a u pogledu kreditiranja obrambene industrije, kako je navedeno u zaključcima Europskog vijeća od 6. ožujka 2025.;

22. ističe važnu ulogu EU-a i EIB-a za izgradnju uzajamno korisnih gospodarskih partnerstava sa zemljama izvan EU-a koja su ključna za globalnu ulogu EU-a u promicanju multilateralnog sustava utemeljenog na pravilima, održivog razvoja, demokracije, ljudskih prava, vladavine prava te za jačanje otpornih lanaca opskrbe i održive infrastrukture; naglašava da EIB treba sustavno uključivati civilno društvo i lokalne zajednice u sve faze izrade, provedbe i evaluacije projekata kako bi se osiguralo da projekti u okviru strategije Global Gateway odgovaraju lokalnim potrebama i da donose smislene razvojne rezultate; konstatira da EIB ima ključnu ulogu u mobilizaciji ulaganja u održivi razvoj u okviru inicijative Global Gateway i da je 2025. premašio cilj od 100 milijardi EUR, čime je ojačao europske gospodarske interese i pristup tržištu u konkurentnom globalnom okruženju;

23. snažno pozdravlja kontinuiranu potporu EIB-a provođenju i jačanju poslova javnog i privatnog sektora u Ukrajini te panafričkoj trgovini, infrastrukturi i regionalnoj integraciji kako bi se ojačale veze s Europom; ističe da potpora EIB-a i EU-a sama nije dovoljna za zadovoljavanje potreba Ukrajine za financiranjem;

24. zabrinut je zbog brzorastućih razina duga i viših troškova zaduživanja na tržištima u nastajanju i u gospodarstvima u razvoju u vrijeme kada su globalni šokovi postali češći, a državni dug među takvim zemljama porastao je na najvišu razinu u posljednjih 55 godina; ističe važnu ulogu EIB-a u osiguravanju financijskih sredstava; pozdravlja ulogu drugih multilateralnih institucija u doprinosu smanjenju neodrživih razina opterećenja dugom;

25. ponovno poziva EIB Global da ograniči operacije mješovitog financiranja na područja u kojima se njima može ostvariti dodana vrijednost za lokalno gospodarstvo, pri čemu treba izbjeći istiskivanje privatnog kapitala i zajamčiti da se mješovito financiranje ne koristi za osnovne javne usluge, posebice zdravstvo, obrazovanje i socijalnu zaštitu; podsjeća da bi ciljevi razvojne politike EU-a, a posebno cilj

poboljšanja univerzalnog i cjenovno pristupačnog pristupa zdravstvenoj skrbi, trebali usmjeravati ulaganja EIB-a u tom području kako bi se osigurali bolji zdravstveni ishodi za sve;

26. poziva države članice da izmijene EIB-ov popis isključenja kako bi se omogućilo financiranje oružja i streljiva izvan okvira isključivo tehnologija dvojne namjene, čime bi se doprinijelo razvoju europske obrambene industrije;

27. naglašava da bi se kreditiranjem sredstvima EIB-a u zemljama koje nisu članice EU-a trebali ojačati vanjski prioriteti EU-a; poziva EIB da uključi djelotvornu suradnju partnerskih zemalja u području upravljanja migracijama, uključujući ponovni prihvat i vraćanje migranata koji nemaju zakonsko pravo ostanka u Uniji, među relevantne kriterije u svojem okviru za vanjsko kreditiranje zemalja izvan EU-a;

Potpora za koheziju, poljoprivredu i stanovanje

28. konstatira da je 2025. otprilike polovica EIB-ova financiranja bila usmjerena na ulaganja u slabije razvijene regije EU-a, a za poljoprivredu i biogospodarstvo izdvojene su 3 milijarde EUR; potiče EIB da produbi suradnju s nacionalnim razvojnim bankama i regionalnim financijskim institucijama kako bi se maksimalno povećao teritorijalni učinak financiranja sredstvima Unije i smanjile regionalne razlike u ulaganjima; poziva na upotrebu mješovitog financiranja kombiniranjem kohezijskih fondova EU-a s instrumentima EIB-a; naglašava da je osiguravanje pristupa izravnom financiranju u svim regijama ključno za poticanje gospodarske konvergencije te promicanje gospodarske i teritorijalne kohezije i da je to, zajedno s jačanjem sigurnosti opskrbe hranom, ključno za stratešku autonomiju EU-a; poziva EIB da mobilizira predvidljiva i dostatna financijska sredstva za mlade poljoprivrednike;

29. poziva na očuvanje potpore Grupe EIB-a poljoprivredi i kohezijskoj politici, uključujući širu upotrebu financijskih instrumenata za amplifikaciju primjene bespovratnih sredstava EU-a i privlačenje privatnih ulaganja; ističe dodanu vrijednost odgovarajućeg financiranja zajedničke tehničke pomoći EIB-a i Komisije provedbenim tijelima kojoj je cilj osigurati pravodobnu provedbu i dodatnost ulaganja, posebno izgradnjom administrativnih kapaciteta i razvojem portfelja ulaganja; poziva na veću upotrebu mješovitog financiranja za usmjeravanje na slabije pokrivene i kohezijske regije kombiniranjem strukturnih i investicijskih fondova EU-a s drugim instrumentima;

30. pozdravlja napore koje Grupa EIB-a ulaže u financiranje projekata socijalnog stanovanja u Uniji; poziva EIB da pojača aktivnosti u poboljšanju pristupa priuštivom stanovanju s obzirom na sve veću stambenu krizu u Europi; potiče EIB da surađuje s drugim europskim javnim investicijskim bankama, lokalnim javnim financijskim

institucijama, lokalnim vlastima, poduzećima za zadružno i socijalno stanovanje te općinama kako bi se financirala stambena rješenja i pružila dugoročna rješenja za ublažavanje krize troškova života;

31. pozdravlja napore koje EIB ulaže u potporu projektima kojima se provode europski stup socijalnih prava i UN-ovi ciljevi održivog razvoja; poziva EIB da poveća ponderiranje socijalnih naknada u procjenama projekata kako bi se pružila priuštiva dugoročna rješenja;

Transparentnost i odgovornost

32. podsjeća na to da su financijska sredstva EIB-a javni novac i da bi uvijek trebala biti predmetom javnog nadzora i pozivanja na odgovornost, osobito kada su popraćena jamstvima ili proračunskim sredstvima EU-a; ponovno poziva na uspostavu strukturiranog međuinstitucijskog okvira kojim bi se osigurao bolji parlamentarni nadzor, bolji pristup informacijama i mogućnost da Parlament pruži doprinos strateškim smjernicama EIB-a; primjećuje napredak u pogledu indeksa transparentnosti izravnih stranih ulaganja za 2025., ali poziva na daljnja poboljšanja; naglašava potrebu za fiskalnom odgovornošću i učinkovitom upotrebom sredstava kako bi se zaštitio novac poreznih obveznika; napominje da su ojačani mehanizmi izvješćivanja ključni za učinkovit parlamentarni nadzor;

33. ističe da je važno da EIB osigura sljedivost financiranih projekata; naglašava da bi EIB trebao pravodobno objavljivati detaljnije informacije o svojim projektima, uključujući obrazloženje i kontekst projekata, objašnjenje njihove usklađenosti sa zajedničkim prioritetima EU-a i informacije o stvarnim gospodarskim subjektima koji su njihovi korisnici, uz jasnu naznaku o tome koji projekti primaju potporu iz proračuna EU-a; pozdravlja odluku EIB-a da, nakon istrage Ombudsmana, počne proaktivno objavljivati svoje okolišne i socijalne procjene projekata izvan EU-a koji će vjerojatno imati znatan učinak u tim područjima;

34. naglašava da bi se, prema potrebi, trebala upotrebljavati pažljivo osmišljena privremena jamstva, a ne bespovratna sredstva, čime bi se ograničio izravan učinak na proračun i pogodovalo privlačenju privatnog kapitala; podsjeća da jamstva predstavljaju stvarni fiskalni rizik i da bi se na njih trebala primjenjivati ista disciplina kao i na izravne rashode; naglašava činjenicu da upotreba jamstava mora biti popraćena visokim stupnjem transparentnosti, demokratskim nadzorom i odgovarajućim mehanizmima procjene rizika; naglašava da bi primarnu izloženost komercijalnom riziku trebali zadržati privatni ulagači, dok bi intervencija EIB-a trebala ostati ograničena, jasno definirana i privremena, s naglaskom na rizike koje privatni sudionici na tržištu ne mogu prihvatiti i na ublažavanje rizika na razini projekta; poziva EIB da ograniči operacije mješovitog financiranja na područja u kojima se njima može ostvariti dodana

vrijednost za lokalno gospodarstvo, pri čemu treba izbjeći istiskivanje privatnog kapitala;

35. upozorava na općenito visoke operativne troškove EIB-a; stoga poziva na utvrđivanje odgovarajućih mjera ublažavanja u cilju poboljšanja troškovne učinkovitosti uz istodobno očuvanje operativne učinkovitosti EIB-a;

36. napominje da Grupa EIB-djeluje u okviru dvostrukog sustava, u skladu s kojim su operacije koje se financiraju iz proračuna EU-a pod neizravnim nadzorom Komisije, Revizorskog suda i Parlamenta, u sklopu njegova odlučivanja o razrješnicama za proračun EU-a, dok operacije koje se financiraju vlastitim sredstvima EIB-a koja potječu iz država članica, koje čine više od tri četvrtine operacija EIB-a, u najvećoj mjeri ne podliježu sustavnoj vanjskoj reviziji ni nadzoru koje provode nacionalni parlamenti i Europski parlament; konstatira da EIB ima razrađenu internu strukturu odgovornosti te da vanjski revizor nadzire operacije i računovodstveni sustav EIB-a; slaže se da je takva struktura uglavnom u skladu s međunarodnom praksom; napominje da je izvješćivanje Europskog parlamenta povremeno, da se suradnja s Europskim ombudsmanom promijenila i da je uloga Revizorskog suda ograničena postojećim pravilima i provedbenim mehanizmima; ističe potrebu za konkretnim djelovanjem EIB-a radi rješavanja te situacije, u skladu s prethodnim pozivima koje je Parlament iznio u svojim rezolucijama te spremnosti za dijalog i suradnju koju je izrazilo europsko tijelo nadležno za proračun i davanje razrješnice; poziva EIB da u taj proces aktivno uključi nacionalne vrhovne revizijske institucije kako bi se osigurala odgovornost za operacije koje trenutačno ne provjerava Revizorski sud i kako bi se zajamčila pouzdana odgovornost i nadzor;

37. prima na znanje ulogu unutarnjeg nadzora koju provodi Revizijski odbor EIB-a; ističe da se vanjski bonitetni nadzor ne provodi u skladu s međunarodno prihvaćenim nadzornim standardima, osim u području upravljanja likvidnošću; potiče Vijeće guvernera EIB-a da, s obzirom na veličinu, složenost i posebnosti poslovnog modela EIB-a, uspostavi odgovarajuće mehanizme za usklađivanje s najvišim standardima vanjskog bonitetnog nadzora, uzimajući pritom u obzir potrebne prilagodbe koje proizlaze iz jedinstvenog poslovnog modela EIB-a;

38. izražava zabrinutost zbog istrage o korupciji koja se vodi protiv bivšeg predsjednika EIB-a; očekuje od Ureda europskog javnog tužitelja i Europskog ureda za borbu protiv prijevara da temeljito istraže taj slučaj i traži da se razjasne sve činjenice; podsjeća da bi sve prijestupe i zlouporabu javnih sredstava trebalo strogo kazniti;

39. poziva na jačanje politika EIB-a u području ljudskih prava; naglašava da bi procjene učinka na okoliš i društvo trebali provoditi neovisni stručnjaci te da bi trebalo uvesti neovisne mehanizme provjere kako

bi se nadziralo samopraćenje i samoizvješćivanje koje provode klijenti EIB-a;

40. prima na znanje napore koje EIB ulaže u poboljšanje rukovoditeljskih metoda nakon interne ankete provedene u EIB-u 2023.; poziva na kontinuiranu primjenu EIB-ovih načela koja se odnose na raznolikost, pravednost i uključivost, među ostalim cilj da se do kraja 2026. osigura da žene budu na najmanje 40 % rukovodećih položaja;

41. ponovno poziva EIB da hitno preispita podjelu rada u Upravljačkom odboru, a posebno da osigura da potpredsjednici EIB-a nikada ne zauzmu vodeću ulogu u projektima koji potječu iz njihovih matičnih zemalja, čak i ako Upravljački odbor preuzme kolektivnu odgovornost za svoje odluke, s obzirom na očit rizik od sukoba interesa; naglašava da postoje brojne preporuke institucija EU-a o tom pitanju;

42. pozdravlja činjenicu da se EIB 2025., nakon opetovanih poziva Parlamenta, stavio na raspolaganje za pregovore s ciljem sklapanja „sporazuma” o pojačanoj suradnji između Parlamenta i EIB-a; nadalje pozdravlja zajednički stav da bi pregovore trebalo zaključiti pravodobno; ističe da će se takvim „sporazumom” formalizirati i ojačati interakcije između Parlamenta i EIB-a, što je odraz uzajamne predanosti bližoj suradnji; napominje da je dodana vrijednost takvih sporazuma potvrđena provedbom usporedivih sporazuma sklopljenih između Parlamenta i drugih institucija i tijela Unije ili međuvladinih organizacija;

°

° °

43. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.